

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยพัฒนาที่มุ่งการฝึกทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็กออทิสติก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติกในการพัฒนารูปแบบวิธีการฝึกทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และจะได้เลือกสื่อที่มีคุณภาพ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้แก่เด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กออทิสติกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติก ระหว่างก่อนได้รับการฝึกทักษะและหลังการฝึกทักษะ โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร

สมมติฐานการวิจัย

เด็กออทิสติกที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารในการฝึกทักษะความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติกหลังการฝึกทักษะการสื่อสาร โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารสูงขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่เข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น เด็กออทิสติก ที่มีปัญหาทางการสื่อสาร จำนวน 6 คน ที่มีอายุระหว่าง 3 – 16 ปี เป็นชาย 4 คน หญิง 2 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่

1. แผนการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร จำนวน 36 แผนการสอน
2. สื่อการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร
3. แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติกก่อนฝึกและหลัง

ฝึกทักษะ โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียว (Single Subject Design) รูปแบบ Basic A – B (Baseline and Intervention Design) ประกอบด้วยระยะเสถียรฐาน (Baseline) ระยะการจี้กระทำ (Intervention) และ ระยะติดตามผล (Follow up) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในปีการศึกษา 2549 เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ทำการทดลองในวันจันทร์ ถึง วันพุธ วันละ 2 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที สัปดาห์ที่ 9 เป็นการทบทวนและในสัปดาห์ที่ 10 เป็นการทดสอบหลังเรียนในแต่ละชั้นแผนการสอน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ได้นำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติกก่อนฝึก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร ไปทดสอบกับกลุ่มประชากร เพื่อดูความสามารถทางการสื่อสารของเด็กก่อนที่จะทำการฝึก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 45 นาที บันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน (Pretest)

2. ดำเนินการทดลอง ทำการทดลองโดยฝึกทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารจำนวนแผนการสอน กับกลุ่มประชากร ใช้ระยะเวลาทดลอง 10 สัปดาห์ ทำการทดลองในวันจันทร์ ถึง วันพุธ วันละ 2 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที สัปดาห์ที่ 9 เป็นการทบทวนและในสัปดาห์ที่ 10 เป็นการทดสอบหลังเรียนในแต่ละชั้นแผนการสอนและมีการทดสอบระหว่างเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้

3. หลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแบบประเมินความสามารถในการ

สื่อสารของเด็กออทิสติกหลังฝึกทักษะ โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร ซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนการทดลอง มาทดสอบหลังเรียนเพื่อดูทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน หลังการฝึกทักษะ โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 45 นาที บันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียน (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาความสามารถทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบ โดยใช้แบบวัดความสามารถทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติก ระหว่างก่อนได้รับการฝึกทักษะและหลังการฝึกทักษะ โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched – Pairs Singed – Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการฝึกทักษะทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติกที่ได้รับการฝึกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายบุคคลพบว่า โดยรวมมีถึง 4 ใน 6 คน ที่อยู่ในระดับดีมาก ส่วนอีก 2 ใน 6 อยู่ในระดับดี ดังข้อมูลต่อไปนี้

พฤติกรรมสื่อสารที่เห็นได้ชัดของเด็กชายคนที่ 1 มีพฤติกรรมทางด้านสื่อสาร คือ มีปัญหาทางด้านการพูดไม่สามารถสื่อสารทางภาษาพูดและภาษาท่าทางได้ การอยู่ในโลกส่วนตัวไม่สนใจสิ่งรอบข้าง ไม่สามารถเล่นสมมติได้ หลังการฝึกทักษะทางการสื่อสาร พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการสื่อสารดีขึ้น สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาท่าทางได้ ซึ่งเป็นผลมาจาก มีสื่อในการฝึกทักษะในการสื่อสารอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และได้รับการฝึก

เป็นรายบุคคลและได้รับสิ่งเสริมแรงที่ต้องการ (ขนม) จึงทำให้เด็กมีสมาธิและมีความตั้งใจในการฝึก

เด็กชายคนที่ 2 มีพฤติกรรมทางด้านการสื่อสาร คือ มีความผิดปกติในการพูดไม่ชัดเจน ชอบอยู่ในโลกส่วนตัว ไม่เล่นหรือทำกิจกรรมกับเพื่อน ไม่สนทนากับคนรอบข้าง ไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองให้บุคคลรอบข้างได้ หลังการฝึกทักษะทางการสื่อสารพบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการสื่อสารดีขึ้น สามารถพูดเป็นคำได้ชัดเจน และใช้ภาษาท่าทางได้ดีในสิ่งที่ต้องการในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นผลมาจาก เด็กได้รับการเสริมแรงที่เด็กชอบทำให้เด็กสนใจและให้ความร่วมมือในการฝึก เด็กมีสมาธิที่ดีในขณะที่สอน

เด็กชายคนที่ 3 มีพฤติกรรมทางด้านการสื่อสาร คือ เด็กไม่สามารถพูดเป็นคำได้ ใช้ภาษาท่าทางได้ในสิ่งที่ต้องการเป็นบางครั้ง หลังการฝึกทักษะทางการสื่อสาร พบว่า เด็กเด็กมีพัฒนาการด้านการสื่อสารดีขึ้น สามารถพูดตามครูได้เป็นคำ และใช้ภาษาท่าทางได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจาก เด็กมีสมาธิที่ดีในขณะที่สอน ได้รับแรงเสริมในสิ่งที่ชอบ และเด็กมีระดับความพิการความพิการในระดับเล็กน้อย

เด็กชายคนที่ 4 มีพฤติกรรมทางด้านการสื่อสาร คือ เด็กสามารถสนทนากับคนรอบข้างได้ดี ไม่อยู่คนเดียว สมาธิสั้น หากสนใจสิ่งใดจะจดจ่อกับสิ่งนั้น นอกจากนี้เด็กชายคนที่ 4 สามารถอ่านหนังสือได้ และชอบแกล้งเพื่อน ๆ หลังการฝึกทักษะทางการสื่อสาร พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการสื่อสารดีขึ้น สามารถพูดเป็นคำและประโยคบอกความต้องการได้ดีมากซึ่งเป็นผลมาจากเด็กได้รับการเสริมแรงที่เด็กชอบทำให้เด็กสนใจและให้ความร่วมมือในการฝึก เด็กมีสมาธิที่ดีในขณะที่สอน และเด็กมีระดับความพิการความพิการในระดับเล็กน้อย

เด็กหญิงคนที่ 5 มีพฤติกรรมทางด้านการสื่อสาร คือ พูดคนเดียว ถ้อยคำที่พูดมีความหมาย แสดงอาการคิดอะไรบางอย่างเวลาสนทนา สายตาไม่จับจ้องที่คู่สนทนา สามารถสนทนากับคนรอบข้างได้แต่จะพูดซ้ำ ๆ หรือพูดเลียนแบบ มีสมาธิในการสนใจสิ่งต่าง ๆ น้อย หลังการฝึกทักษะทางการสื่อสาร พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการสื่อสารดีขึ้น เด็กสามารถพูดเป็นคำและประโยคบอกความต้องการได้ ซึ่งเป็นผลมาจาก สื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปภาพและของจริงในการฝึกทักษะในการสื่อสารมีสมาธิดีมากในขณะที่ฝึก และได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสม และเด็กมีระดับความพิการความพิการในระดับเล็กน้อย

เด็กหญิงคนที่ 6 มีพฤติกรรมทางด้านการสื่อสาร คือ มีปัญหาทางการสื่อสาร ไม่สามารถสื่อสารเป็นคำได้ และไม่สามารถใช้ภาษาทำทางในสิ่งที่ต้องการได้ เด็กมีพัฒนาการด้านการสื่อสารดีขึ้น คือ เด็กสามารถสื่อความต้องการออกมาในรูปของภาษาทำทาง และภาษาพูดได้ ซึ่งเป็นผลมาจาก สื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปภาพและของจริงในการฝึกทักษะใน การสื่อสารมีสมาธิดีมากในขณะที่ฝึก และได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสม

2. ความสามารถทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กออทิสติกหลังได้รับ หลังการฝึกทักษะการสื่อสาร โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารสูงขึ้น

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการฝึกทักษะทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทางด้านการใช้ภาษาทำทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติกโดยใช้ป้ายกระดาน สื่อสาร จากผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. การฝึกทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาทำทาง และด้านการ ใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติก โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรจำนวน 6 คน มีความสามารถทางการสื่อสารอยู่ในระดับ ดีมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ป้ายกระดานสื่อสารเป็นสื่อการจัดการเรียนการสอน และการนำ สิ่งเร้าเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เช่น ขนม สิ่งของที่เด็กชอบ ฯลฯ แต่การนำป้าย กระดานสื่อสารมาเป็นตัวกลางในการสื่อสาร สามารถดึงดูดความสนใจ เพราะป้ายกระดาน สื่อสารมีความสวยงามสามารถจูงใจให้เด็กออทิสติกอยู่นิ่งทำตามคำสั่งและทำให้เด็กเข้าใจและ สามารถสื่อสารกับครู ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ชวานซ์, การ์ฟิงเกิล, และบูเออร์ (Schwartz, Garfinkle, & Bauer. 1998 : 144 - 159) ได้ศึกษา กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งมี ปัญหาทางการสื่อสารล่าช้าและรุนแรง จำนวน 31 คน พบว่าเด็กเหล่านี้พัฒนาความสามารถ ทางการสื่อสารกับเพื่อน ๆ และผู้ใหญ่โดยระบบการสื่อสารแบบรูปภาพแลกเปลี่ยน ในการ สื่อสารภายใน 14 เดือน โดยระบบนี้ถูกสร้างขึ้นและใช้ในสถานที่ที่แตกต่างกันและ ใช้อย่างเป็นธรรมชาติ ตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล และงานของแพนกรูว์ (Pansegrouw. 1994 : online) ได้ศึกษาวิธีการช่วยเหลือในการสื่อสาร ให้กับวัยรุ่นออทิสติก

อัฟริกันที่มีปัญหาการสื่อสารในระดับรุนแรง มีการฝึกโดยจัดในสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบทั้ง การฝึกแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม มีแม่ หรือผู้ดูแลเป็นผู้ฝึกการสื่อสารพื้นฐานนี้ โดยใช้รูปภาพ หรือภาพสัญลักษณ์ในการฝึกอย่างเป็นขั้นตอน และมีสิ่งเสริมแรงทางบวก เป็นตัวกระตุ้นให้ เด็กเกิดแรงจูงใจผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารของวัยรุ่นออทิสติกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติกก่อนและ หลังการฝึกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารมีความแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชินริน เข็นสวัสดิ์ (2548 : 67) ได้ศึกษาทักษะทางการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอน โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร พบว่า นักเรียนออทิสติกมีทักษะในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาท่าทาง ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานของ คาร์ฟีโร (Caffiero, 1995 : 213) ศึกษาผลการช่วยเหลือ เด็กวัยรุ่นออทิสติกในชั้นเรียน ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่สามารถใช้ภาษาพูดในการสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นไปอย่างธรรมชาติ ใช้สื่อทางสายตาโดยป้ายกระดานสื่อสาร ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านที่โรงเรียน โดย ไม่มีการชี้แนะ พบว่าเด็กนักเรียนมีการสื่อสารมากขึ้น มีผลการเรียนดีขึ้นและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ผลการเปลี่ยนแปลงนี้ดูได้จากความก้าวหน้า ในการสื่อสารในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทาง และด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร พบว่า

1.1 สิ่งเสริมแรงที่เป็นกิจกรรมควรเลือกสิ่งที่ย้ำต่อความเข้าใจมาสอนก่อน เช่น เล่นลูกบอล นั่งชิงช้า บันจอร์ยาน แล้วจึงค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นกิจกรรมที่ยากต่อความเข้าใจ

1.2 ควรแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดใช้การสื่อสารโดยใช้ ป้ายกระดานสื่อสารกับเด็กให้สม่ำเสมอเป็นกิจวัตรประจำวัน และจัดเตรียมบรรยากาศ การสื่อสาร ให้หลากหลายเพื่อเชื่อมโยงให้เด็กได้ฝึกใช้กับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

1.3 ป้ายกระดานสื่อสารควรมีความแข็งแรงทนต่อแรงดึง และบรรยากาศ

การสื่อสารควรมีการเคลือบด้วยพลาสติกป้องกันอันตรายของสี หรือหมึก เมื่อเด็กฝึก กัด หรือนำเข้าปาก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาความคงทนของการฝึกทักษะการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดของเด็กออทิสติกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร

2.2 หาดัชนีประสิทธิภาพของจัดการการเรียนการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY